

Uchwała Nr 486/XXVI/2015
Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej
w Katowicach

z dnia 26 listopada 2015 roku

w sprawie stwierdzenia nieważności uchwały Nr XIII/64/2015 Rady Gminy Miedźna z dnia 25 września 2015 roku w sprawie zasad udzielania spółkom wodnym dotacji z budżetu Gminy Miedźna na bieżące utrzymanie wód i urządzeń wodnych, trybu postępowania w sprawie udzielenia dotacji i sposobu ich rozliczania

Na podstawie art. 11 ust. 1 pkt 4 oraz art. 18 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2012 r. poz. 1113 z późn. zm.) w związku z art. 91 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2015 r. poz. 1515) - **Kolegium** Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach **u c h w a l a**, co następuje:

§ 1.

Stwierdza się **nieważność** uchwały Nr XIII/64/2015 Rady Gminy Miedźna z dnia 25 września 2015 roku w sprawie zasad udzielania spółkom wodnym dotacji z budżetu Gminy Miedźna na bieżące utrzymanie wód i urządzeń wodnych, trybu postępowania w sprawie udzielenia dotacji i sposobu ich rozliczania - z powodu istotnego naruszenia art. 164 ust. 5c i 5d ustawy z dnia 18 lipca 2001 roku - Prawo wodne (Dz. U. z 2015 r. poz. 469) w związku z art. 7 ust. 3 i ust. 3a oraz 12 ust. 1 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 roku o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. z 2007 r. Nr 59, poz. 404 z późn. zm.), polegającego na zaniechaniu zgłoszenia projektu uchwały Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów oraz ministrowi właściwemu do spraw rolnictwa, jak również nieuprawnionym uregulowaniu trybu kontroli dotacji, czym organ stanowiący gminy wykroczył poza upoważnienie ustawowe.

§ 2.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uzasadnienie

Uchwała Nr XIII/64/2015 Rady Gminy Miedźna z dnia 25 września 2015 roku w sprawie zasad udzielania spółkom wodnym dotacji z budżetu Gminy Miedźna na bieżące utrzymanie wód i urządzeń wodnych, trybu postępowania w sprawie udzielenia dotacji i sposobu ich rozliczania, wpłynęła do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach w dniu 29 października 2015 roku.

W dniu 17 listopada 2015 roku Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach uchwałą Nr 423/XXV/2015 wszczęło postępowanie nadzorcze w sprawie stwierdzenia nieważności ww. uchwały Rady Gminy Miedźna. W wyniku przeprowadzonego badania podjętej uchwały na posiedzeniu w dniu 26 listopada 2015 roku, o terminie którego powiadomiono organy Gminy z pouczeniem, że w posiedzeniu ma prawo uczestniczyć przedstawiciel podmiotu, którego sprawa jest rozpatrywana, Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach stwierdziło, że przedmiotowa uchwała została podjęta z istotnym naruszeniem prawa.

Podstawą rozstrzygnięcia był następujący stan faktyczny i prawny sprawy.

Rada Gminy Miedźna uchwałą Nr XIII/64/2015 podjętą w dniu 25 września 2015 roku ustaliła zasady udzielania dotacji celowych z budżetu Gminy Miedźna dla spółek wodnych oraz tryb postępowania w sprawie udzielania dotacji, sposób ich rozliczania oraz sposób kontroli wydatkowania udzielonej dotacji. W § 2 i 3 uchwały postanowiono o ustaleniu zasad udzielania dotacji celowych z budżetu Gminy Miedźna dla spółek wodnych, w § 4 - 6 uregulowano tryb postępowania w sprawie udzielania dotacji, następnie w § 7 uchwalono sposób rozliczania dotacji oraz w § 8 zatytułowanym „Tryb kontroli wydatkowania dotacji” uregulowano szczegółowo kwestię kontroli dotacji.

Na mocy przepisu art. 164 ust. 5a powołanej w sentencji niniejszej uchwały, ustawy z dnia 18 lipca 2001 roku - Prawo wodne, spółki wodne mogą korzystać z pomocy finansowej z budżetów jednostek samorządu terytorialnego na bieżące utrzymanie wód i urządzeń wodnych oraz na finansowanie lub dofinansowanie inwestycji. Zgodnie z ust. 5b tego artykułu, pomoc finansowa, o której mowa polega na udzieleniu dotacji celowej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych z budżetów jednostek samorządu terytorialnego. Na podstawie art. 164 ust. 5c. - **zasady udzielania dotacji celowej, o której mowa w ust. 5b, tryb postępowania w sprawie udzielania dotacji i sposób jej rozliczania** określają organy stanowiące jednostek samorządu terytorialnego w drodze uchwały. Natomiast w myśl przepisu ust. 5d art. 164, udzielenie

dotacji określonej w ust. 5b następuje na podstawie umowy zawartej przez jednostkę samorządu terytorialnego ze spółką wodną. **W przypadku gdy dotacja stanowi pomoc publiczną lub pomoc de minimis, jej udzielenie następuje z uwzględnieniem warunków dopuszczalności tej pomocy określonych w przepisach prawa Unii Europejskiej.** Należy bowiem zaznaczyć, iż na mocy art. 164 ust. 2 tej ustawy - spółki wodne, zapewniając zaspokojenie potrzeb zrzeszonych w nich osób w dziedzinie gospodarowania wodami, mogą podejmować prowadzenie działalności umożliwiającej osiągnięcie zysku netto, a osiągnięty zysk netto przeznaczać na cele statutowe spółki wodnej.

Na podstawie art. 12 ust. 1 powołanej w sentencji niniejszej uchwały ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 roku o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej, projekty programów pomocowych, w tym przewidujących udzielanie pomocy w ramach wyłączeń grupowych, oraz pomocy indywidualnej, a także pomocy indywidualnej na restrukturyzację, wymagają uzyskania opinii Prezesa Urzędu, a w zakresie pomocy publicznej w rolnictwie lub rybołówstwie - ministra właściwego do spraw rolnictwa. Natomiast zgodnie z art. 7 ust. 3 tej ustawy, projekt programu pomocowego przewidujący udzielanie pomocy *de minimis* podlega wyłącznie zgłoszeniu Prezesowi Urzędu, który w terminie 14 dni może przedstawić zastrzeżenia dotyczące przejrzystości zasad udzielania pomocy. Z kolei zgodnie z ust. 3a art. 7 tej ustawy, projekt programu pomocowego przewidujący udzielanie pomocy *de minimis* w rolnictwie lub rybołówstwie podlega wyłącznie zgłoszeniu ministrowi właściwemu do spraw rolnictwa, który w terminie 14 dni może przedstawić zastrzeżenia dotyczące przejrzystości zasad udzielania pomocy.

Badana uchwała Rady Gminy Miedźna nie została opracowana w formie programu pomocowego, a projekt badanej uchwały nie został przesłany do Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów oraz do ministra właściwego do spraw rolnictwa. Jeśli udzielana dotacja spółkom wodnym przez jednostkę samorządu terytorialnego nie stanowi pomocy publicznej, może mieć formę pomocy *de minimis*. Dotacje dla spółek wodnych najczęściej mają charakter pomocy *de minimis*. W treści badanej uchwały Rady Gminy Miedźna, nie zawarto jednak odesłania do stosownych rozporządzeń Komisji Wspólnot Europejskich. Skarbnik Gminy Miedźna osobiście potwierdziła fakt, braku przesłania w fazie projektu tej uchwały Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów oraz Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Takie postępowanie świadczy o naruszeniu procedury podejmowania uchwały przez organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego i wskazuje na istotne naruszenie art. 164 ust. 5c i 5d ustawy z dnia 18 lipca

2001 roku Prawo wodne w związku z art. 7 ust. 3 i ust. 3a oraz 12 ust. 1 ww. ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 roku o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej.

Wskazania wymaga również, iż w badanej uchwale Rada Gminy uregulowała tryb kontroli dotacji, pomimo braku tej materii w upoważnieniu ustawowym zawartym w przytoczonym wcześniej przepisie art. 164 ust. 5c ustawy Prawo wodne. Kwestie kontroli wykorzystania dotacji nie mieszczą się w zakresie rozumienia pojęcia *trybu rozliczania dotacji*, użytego w 164 ust. 5c ustawy, chociaż Kolegium nie neguje, że rozliczenie dotacji może, a nawet powinno obejmować przeprowadzenie udokumentowanych oględzin wykonanych prac, czy udział przedstawicieli donatora w odbiorze wykonanych prac (robót). Kontrola jednakże, której tryb uregulowano w badanej uchwale nie jest tożsama z pojęciem rozliczenia dotacji, o którym stanowi ustawodawca. Kompetencją rady gminy jest uregulowanie zasad i trybu udzielania dotacji oraz sposobu jej rozliczenia, a nie zasad i trybu kontroli beneficjenta dotacji. Każda kontrola administracyjna w stosunku do podmiotu niepodlegającego organowi kontrolującemu wymaga wyraźnego upoważnienia ustawowego, jak to ma miejsce na przykład w sytuacji art. 90 ust. 4 ustawy z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 z późn. zm.), w którym jednoznacznie ustawodawca przewidział możliwość kontrolowania beneficjenta dotacji przez organ dotujący.

Dodatkowo zaznacza się, że organ stanowiący gminy winien w uchwale określić wysokość dotacji wskazując jej konkrety poziom, tj. procent poniesionych wydatków lub wartość kwotową dotacji, a nie jedynie jej maksymalny poziom, gdyż wówczas to organ wykonawczy, decyduje o wysokości dotacji. W podjętej uchwale nie wskazano konkretnej wysokości dotacji, o którą podmiot może się ubiegać wyrażonej jako procent kosztów realizowanego zadania bądź kwotę dotacji, ale ograniczono się do wskazania, że dotacja nie może przekroczyć 85% kosztów realizacji zadania. Powyższe nie jest prawidłowe w ocenie Kolegium Izby, jak również jest kwestionowane przez sądy administracyjne – np. wyrok WSA z dnia 22 lutego 2012 roku – sygn. akt I SA/Sz 52/12.

Biorąc pod uwagę powyższe ustalenia, Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach na podstawie art. 18 ust. 1 pkt. 1 w związku z art. 11 ust. 1 pkt. 4 ustawy z dnia 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2012 r. poz. 1113 z późn. zm.) - orzekło, jak w sentencji uchwały.

Na niniejszą uchwałę przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach za pośrednictwem Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach w terminie trzydziestu dni od dnia jej doręczenia.

Przewodniczący Kolegium

Daniel Kołodziej

